

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński (przewodniczący)
SSN Krzysztof Cesarz (sprawozdawca)
SSN Józef Szewczyk

w sprawie J. C.

skazanego za przestępstwa z art. 208 k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz z art. 197 §1 i 4 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2015r.,
kwestii wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem
Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 26 kwietnia 2012r., utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w G. z
dnia 15 lipca 2011r.

postanowił:

**stwierdzić brak podstaw do wznowienia z urzędu
postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu
Apelacyjnego z dnia 26 kwietnia 2012r., utrzymującym w mocy
wyrok Sądu Okręgowego z dnia 15 lipca 2011r.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 czerwca 2011 r., Sąd Okręgowy w G. utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G. z dnia 10 listopada 2010 r., w zakresie jego punktu II, którym J. C. został uznany za winnego zarzucanego mu czynu polegającego na tym, że od stycznia 2005 r. do lipca 2007 r. w R. działając w warunkach z góry podjętego zamiaru i w krótkich odstępach czasu rozpijał małoletnie P. C. i M. W., dostarczając im napoje alkoholowe i nakłaniając do ich spożywania, tj. czynu z art. 208 k.k. w zw. z art. 12 k.k., z tym ustaleniem, iż oskarżony działał w G. i w R., a

odnośnie M. W. oskarżony w nieustalonym okresie czasu od czerwca 2007 r. nie później niż do września 2008 r. działając w warunkach z góry powziętego zamiaru i w krótkich odstępach czasu rozpijał w/w małoletnią oraz usiłował tego dokonać i za to na podstawie art. 208 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. skazany został na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Natomiast wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2012 r., Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 15 lipca 2011 r., sygn. akt XIV K .../10, którym J. C. został uznany za winnego tego, że od 23 marca 2008 r. do 8 października 2008 r. w R., działając ze z góry powziętym zamiarem stosując przemoc w postaci przytrzymywania rękoma, wielokrotnie doprowadzał swojego syna J. C., urodzonego 7 lipca 2006 r. do obcowania płciowego wkładając mu członka do ust, przy czym zachowań tych dopuścił się działając ze szczególnym okrucieństwem, tj. przestępstwa z art. 197 § 1 i § 4 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 7 czerwca 2010 r. w zb. z art. 200 § 1 k.k. w zb. z art. 201 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za które na podstawie art. 197 § 4 w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazany został na karę 10 lat pozbawienia wolności.

Pismem z dnia 25 maja 2015 r. skazany na podstawie art. 9 § 2 k.p.k. wniósł o rozważenie wznowienia z urzędu postępowania zakończonego wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2012 r., sygn. akt II AKa .../12 z powodu wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., albowiem wszczęcie i prowadzenie postępowania, w tej sprawie było niedopuszczalne. J. C. podniósł, że czas popełnienia czynem ciągłym przestępstwa przypisanego mu wyrokiem w drugiej sprawie pokrywa się częściowo z czasem popełnienia przestępstwa przypisanego mu w punkcie II wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 10 listopada 2010 r., sygn. akt IX K .../09, utrzymanego w tym zakresie w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 20 czerwca 2011 r., sygn. akt V Ka .../11. W ocenie skazanego, jego prawomocne skazanie w pierwszej sprawie w warunkach czynu ciągłego, którego czasookres ustalono na styczeń 2005 r. - wrzesień 2008 r., uniemożliwiało prowadzenie postępowania o inne czyny, czasowo mieszczące się choćby częściowo w wyżej zakreślonym przedziale czasu, czyli o czyn ciągły przypisany w drugiej sprawie.

W odpowiedzi na pismo skazanego prokurator Prokuratury Generalnej pismem z dnia 24 września 2015 r. wniósł o uznanie, że stanowi ono sygnalizację uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., oraz o stwierdzenie, że brak jest podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

W dwóch kolejnych pismach z dnia 4 października 2015 r. oraz z dnia 6 października 2015 r. skazany podtrzymał i rozwinął pogląd zaprezentowany w pierwszym piśmie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wznowienie postępowania z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. jest możliwe tylko z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.). Nie przekreśla to jednak dopuszczalności wykorzystania inicjatywy stron w celu zbadania, czy zachodzą podstawy z art. 439 § 1 k.p.k. do wznowienia z urzędu prawomocnie zakończonego postępowania.

Inicjatywa podjęta przez J. C. w trybie art. 9 § 2 k.p.k., zmierzająca do wznowienia z urzędu postępowania w przedmiotowej sprawie, okazała się całkowicie chybiona. W myśl art. 12 k.k., dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uważa się za jeden czyn zabroniony; jeżeli przedmiotem zamachu jest dobro osobiste, warunkiem uznania wielości zachowań za jeden czyn zabroniony jest tożsamość pokrzywdzonego.

Przepis ten definiuje pojęcie tzw. czynu ciągłego. Podstawowym warunkiem uznania wielu zachowań za jeden czyn zabroniony jest wypełnienie każdym z tych zachowań znamion tego samego typu czynu albo, ale jednocześnie, znamion kilku typów czynów (zachodzi wówczas tzw. kumulatywny zbieg przepisów ustawy do jednego czynu) albo poszczególne zachowania realizują znamiona tzw. czynów przepełnionych, albo te zachowania wyczerpują znamiona różnych form stadialnych i zjawiskowych tego samego typu czynu albo wreszcie, wielość zachowań tworzy typ kwalifikowany przestępstwa ze względu np. na wartość mienia. W każdym więc razie art. 12 k.k. dotyczy zachowań jednorodnych, to znaczy, czyn ciągły określony w tym przepisie skupia tylko takie zachowania.

Cechy jednorodności zachowań, której wyznacznikiem jest taka sama kwalifikacja prawna zachowań, nie miały zachowania przypisane (jako

przestępstwa) w podanych wyżej wyrokach. Wszak pierwszym wyrokiem J. C. został skazany za przestępstwo z art. 208 k.k., zaś drugim – za przestępstwo z art. 197 § 1 i 4 k.k. i 200 § 1 k.k. i 201 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Przestępstwa te, stypizowane w różnych rozdziałach, nie są nawet czynami tego samego rodzaju. Instytucja czynu ciągłego, przewidziana w art. 12 k.k., jako odstępstwo od zasady wynikającej z art. 11 § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 1 k.k., iż każde zachowanie o znamionach określonych w ustawie karnej jest odrębnym przestępstwem, nie może być interpretowana rozszerzająco, a w żadnym wypadku wbrew jej normatywnej treści.

Tylko więc marginalnie należy zwrócić uwagę, że nawet jednorodność zachowań nie prowadzi do objęcia ich konstrukcją czynu ciągłego, jeżeli zachowania te atakują dobra osobiste różnych osób. We wskazanych wyżej sprawach skazanemu przypisano nie tylko zachowania różnego rodzaju, ale i nie wystąpiła tożsamość pokrzywdzonego, konieczna wówczas, gdy przedmiotem zamachu jest dobro osobiste (art. 12 zd. drugie k.k.).

Dlatego rozstrzygnięto jak w części dyspozytywnej postanowienia.

kc